

Den græske mytologiske figur Prometheus. Vendingen: "Ilden som han stjal fra guderne", refererer til myten om, at Prometheus (der efter Zeus havde sejret over de øvrige titaner) slagtede et offerdyr, en tyr og delte det slagtede i to portioner; nemlig en med de gode dele fra tyren, som Prometheus imidlertid

dækkede med et dårligt stykke fra tyren, nemlig maven. I den anden portion lagde Prometheus resten fra tyren blandt andet knoglerne o.lign., og dækkede denne portion med et skinnende lag fedt. Ved en fejl kom Zeus til at vælge den ringeste portion, og som straf for at han blev bluffet eller lod sig bluffe, stjal Zeus ilden fra menneskene og dermed også deres mulighed for at tilberede deres (gode) portion af kødet. Men Prometheus stjal ilden tilbage fra Olympen, fra solen eller Hefaistos' smedje, og gemte den i en hul stængel fra en plante. Da Zeus opdagede det, straffede han Prometheus ved at lænke ham til en klippe (i Kaukasus) og lade (som det ses på billedet) en ørn hakke i hans lever hver dag.

allerhøjeste opmærksomhed. Dette er nu en tilløjet alvor; som den ild Prometheus stjal fra guderne – således er dette at stjæle fra Gud den tanke, som er alvoren, at Gud ser på en, i stedet for hvilket det fortvivlede selv nøjes med at se på sig selv, hvilket nu skal skænke hans foretagender den uendelige interesse og betydning, mens dog just dette gør dem til eksperimenter.

Thi om endog dette selv ikke går så vidt i fortvivlelse, at det bliver en eksperimenteret Gud: Intet afledt selv kan dog ved at se på sig selv give sig selv mere, end det selv er; det bliver dog selvet først og sidst, i selvfordoblingen bliver det dog til hverken mere eller mindre end selvet. For så vidt arbejder selvet, i sin fortvivlede stræben for at ville være sig selv, sig ind i lige det modsatte, det bliver egentlig intet selv.

Der er i den hele dialektik, indenfor hvilken det handler, intet fast; hvad selvet er, står i intet øjeblik fast, det er, evig fast. Den negative form af selvet udøver lige så meget den løsende, som den bindende magt; det kan ganske vilkårligt hvert øjeblik begynde forfra, og hvor længe end en tanke forfølges, den hele handling er indenfor en hypotese. Det er så langt fra at det lykkes selvet mere og mere at blive sig selv, at det blot mere og mere bliver åbenbart, at det er et hypotetisk selv. Selvet er sin egen herre, absolut, som det hedder, sin egen herre, og just dette er fortvivlelsen, men også hvad det anser for sin lyst, sin nydelse. Dog forvisser man sig ved et nærmere eftersyn let om, at denne absolutte hersker er en konge uden land, han regerer egentlig over intet; hans tilstand, hans herredømme underligger den dialektik, at i ethvert øjeblik er oprøret legitimitet. Dette beror nemlig til syvende og sidst vilkårligt på selvet selv. Det fortvivlede selv bygger altså bestandigt kun luftkasteller, og fægter bestandigt blot i luften.

Det ser brillant ud med alle disse eksperimenterende dyder; de fortryller et øjeblik som en østerlandsk digtning; en sådan selvbeherskelse, en sådan urokkelighed, en sådan sindsro, osv., grænser næsten til det fabelagtige. Ja, det gør den rigtignok og til grund for det hele ligger også intet. Selvet vil fortvivlet nyde hele

tilfredsstillelsen af at gøre sig til sig selv, at udvikle sig selv, at være sig selv, det vil have æren af dette digteriske, mesterlige anlæg, hvorledes det har forstået sig selv. Og dog er det i sidste grund en gåde, hvad det forstår ved sig selv; lige i det øjeblik, hvor det synes, at det er allernærmest ved at have bygningen færdig, kan det vilkårligt løse det hele op i intet.

Apostlen Paulus (o. 10-64/67 e.v.t.), udsnit af maleri af den hollandske maler Rembrandt van Rijn (1606-1669). Udtrykket "pæl i kødet" finder man i bibeloversættelser før 1819. Således i Det Nye Testamente, 2. Korintherbrev 12, 7, hvor Paulus siger "for at jeg ikke skulle blive hovmodig af de overmåde store åbenbaringer, blev der givet mig en pæl i kødet".

Er det fortvivlende selv en lidende, er fortvivlelsen dog: Fortvivlet at ville være sig selv. Måske støder et sådant eksperimenterende selv, der fortvivlet vil være sig selv, idet det foreløbigt orienterer sig i sit konkrete selv, på en eller anden vanskelighed, noget hvad den kristne ville kalde et kors, en grundskade, denne være en hvilken som helst. Det negative selv, den uendelige form af selvet, vil måske først kaste dette rent bort, lade som var dette ikke til, ikke vide af det at sige. Men det lykkes ikke, så vidt strækker dets færdighed i at eksperimenterere ikke, end ikke dets færdighed i at abstrahere strækker så vidt; selvsikkert føler det uendelige, negative selv sig naglet til